

دستورالعمل و راهنمای پرستاری جهت آموزش به بیمار، حین بستری

عفونت ویروسی در دیالیز

قبل از شروع همودیالیز از شما آزمایش خون گرفته می‌شود تا مشخص شود که آیا شما به انواع ویروس هپاتیت و ایدز مبتلا هستید یا خیر؟ پس از شش ماه مجدداً در صورت ادامه دیالیز این آزمایش‌ها تکرار می‌گردد. این آزمایشات در پرونده شما ثبت و نگهداری و می‌شود. در این قسمت شما با انواع عفونت‌های ویروسی که ممکن است در اثر انجام دیالیز به آن مبتلا شوید و همچنین راه‌های پیشگیری آن‌ها آشنا می‌شوید.

❖ راههای انتقال ویروس هپاتیت ب

- ✓ تولد از مادر آلوده به ویروس هپاتیت ب
- ✓ تماس جنسی حفاظت نشده با فرد آلوده
- ✓ استفاده مشترک از ابزار آلوده‌ی تیز و برنده نظیر سوزن و سرنگ، تیغ اصلاح، مسواک؛
- ✓ تزریق مکرر خون یا فرآورده‌های خونی آلوده
- ✓ دیالیز با وسایل آلوده و پیوند اعضای آلوده
- ✓ خالکوبی، حجامت، سوراخ کردن گوش و دیگر خدمات پزشکی در محل‌های نامطمئن و آلوده، هر اقدامی که منجر به سوراخ شدن پوست با وسایل آلوده و غیر استریل شود.

❖ پیشگیری از هپاتیت ب

- ✓ برای هر بیمار از قیچی، کلامپ و ... جداگانه و انفرادی استفاده شود.
- ✓ اگر سطوح محیطی به اندازه کافی پاک یا گندزائی نشوند و بطور مشترک در بین بیماران مورد استفاده قرار گیرند باعث انتقال عفونت می‌شوند اگر دستکش پرسنل در زمان تزریق یا برای پیدا کردن محل تزریق آلوده گردد این خود می‌تواند باعث آلودگی بیماران شود. به همین دلیل دقت کنید که برای شما از دستکش جداگانه استفاده شود.
- ✓ از وسایل دیگران استفاده ننمایید وسایل شخصی شما شامل ناخن گیر، ریش تراش و شانه، لیوان و قاشق و ... می‌باشد.
- ✓ جهت معاینه و آزمایش خون هر شش ماه به پزشک مراجعه نمایید.
- ✓ هرگز از وسایل تیز و برنده، نظیر سرنگ و سوزن، تیغ اصلاح و مسواک به صورت مشترک استفاده نکنید.
- ✓ از انجام کارهایی که به سوراخ شدن و ایجاد خراش در پوست منجر می‌شود، نظیر خالکوبی و حجامت در مراکز غیرمطمئن و آلوده پرهیز کنید.
- ✓ از تماس جنسی مشکوک و حفاظت نشده پرهیز کنید.
- ✓ نسبت به سه نوبت تزریق واکسیناسیون خود اقدام کنید.
- ✓ در صورت ایجاد زخمی در بدن زخم را با آب و صابون شستشو داده بوسیله پانسمان بخوبی محافظت نمائید.
- ✓ اشیاء آلوده به خون را در کیسه پلاستیکی جمع‌آوری کرده و بسوزانید.
- ✓ وسائلی را که بخون آلوده می‌شوند سریعاً با مواد ضدعفونی کننده مانند مایع سفید کننده لباس تمیز نمایید.
- ✓ در صورت وجود فرد آلوده به ویروس هپاتیت «ب» اطرافیان او باید علیه این بیماری واکسینه شوند.
- ✓ دقت کنید فیلتر دستگاه شما در زمان دیالیز تعویض شده باشد.
- ✓ هر ۳ تا ۶ ماه، باید به طور دوره ای برای وجود عفونت هپاتیت ب آزمایش دهید.

❖ راه های انتقال ویروس هپاتیت آ

- ✓ عمده ترین انتقال آن از طریق دهانی، مدفوعی می‌باشد یعنی در مناطقی که بهداشت رعایت نشده و پس از دستشویی دستها با آب و صابون شسته نمی‌شود و با همان دست غذا خورده می‌شود این ویروس به راحتی انتقال می‌یابد.
- ✓ همچنین در اثر مصرف آب، غذا، شیر آلوده صدف و گوشت نپخته ماهی انتقال می‌یابد.

❖ پیشگیری از هپاتیت آ

- ✓ بهداشت فردی خصوصاً شستشوی دست‌ها با آب و صابون بعد از توالی و قبل از غذا خوردن را رعایت نمایید.
- ✓ فضولات انسانی را به طور صحیح و بهداشتی دفع کنید.
- ✓ سبزیجات مصرفی را به طور صحیح ضد عفونی نمایید.

دستورالعمل و راهنمای پرستاری جهت آموزش به بیمار، حین بستری

عفونت ویروسی در دیالیز

✓ لوازم شخصی، ظروف غذا و آشامیدنی خود را باید از ظروف دیگران جدا کنید.

✓ در محل انجام دیالیز از خوردن و آشامیدن خودداری نمایید.

❖ عوامل خطر ساز انتقال هپاتیت ث

✓ سابقه و میزان واحدهای خون تزریقی

✓ دیالیزهای طولانی مدت کلیه

✓ شیوع عفونت هپاتیت ث.

✓ وجود سابقه قبلی پیوند عضو

❖ پیشگیری از هپاتیت ث

✓ هپاتیت ث نیز مانند هپاتیت ب از راه خون منتقل می شود پس همان راه های پیشگیری مطرح است.

✓ توصیه میشود برای هر بیمار همودیالیزی از یک پرستار و وسایل یک بار مصرف مجزا از جمله دستکش استفاده شود .

✓ پاک کردن و ضد عفونی کردن وسایل و سطوح محیط اهمیت زیادی دارد.

✓ هرگز مواد مخدر تزریقی استفاده نکنید.

✓ در صورتی که به مخدر اعتیاد دارید، برای ترک اعتیاد اقدام کنید.

✓ هرگز از سرنگ مشترک استفاده نکنید.

✓ از مسواک، تیغ و وسایل برنده یا وسایلی که امکان آلودگی به خون را دارند به طور مشترک استفاده ننمایید.

✓ استفاده از کاندوم در تماس با افراد آلوده یا مشکوک باعث محافظت از کلیه عفونتهای تناسلی به خصوص آلودگی با ویروس هپاتیت ث می شود.

✓ در صورتی که لباس یا هر شیئی دیگری به خون فرد آلوده آغشته شود، در ابتدا باید خون را با آب سرد در حالی که دستکش به دست دارید کاملاً بشویید.

چون ویروس در خون خشک شده هم تا مدتی باقی می ماند، بنابراین باید خون کاملاً پاک شود. سپس با دو روش می توان وسیله را ضد عفونی کرد:

- استفاده از مواد ضد عفونی کننده مانند مایعات سفید کننده و مواد کلر دار برای مدت ۲۰ دقیقه

- جوشاندن برای مدت ۲۰ تا ۳۰ دقیقه

توجه: افرادی که دیالیز صفاقی می شوند در مقایسه با افرادی که همودیالیز می شوند، در معرض خطر کمتری از لحاظ دریافت عفونت ها قرار دارند.

❖ راه های انتقال سندرم کمبود ایمنی اکتسابی یا ایدز

✓ از طریق آمیزش جنسی محافظت نشده از طریق مقعد و حتی دهان

✓ انتقال خون آلوده و سرسوزن آلوده

✓ از مادر به فرزند در طول بارداری، زایمان یا شیردهی

❖ پیشگیری از ویروس ایدز

✓ از تماس جنسی با افراد آلوده یا افرادی که مواد مخدر تزریقی مصرف می کنند خودداری کنید.

✓ از مسواک، تیغ و وسایل برنده یا وسایلی که امکان آلودگی به خون دارند، به طور مشترک استفاده ننمایید.

✓ هرگز از سرنگ مشترک استفاده نکنید.

✓ از کاندوم استفاده کنید.

✓ از بی بندوباری جنسی خودداری کنید.

❖ زمان مراجعه بعدی

✓ اگر شما یا یکی از اعضای خانواده تان علائم عفونت ایدز یا انواع هپاتیت را داشتید.

✓ اگر پس از تشخیص، علائم یک عفونت دیگر ظاهر شوند (تب، سرفه، یا اسهال).

✓ اگر دچار علائم جدید و غیر قابل توجیه شده اید.

✓ اگر دچار عوارض جانبی داروهای مورد استفاده در درمان شدید.